

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Technikum nr 29 w Zespole Szkół Stenotypii i Języków Obcych
w Warszawie

1. Podstawa prawna w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe, żeby przygotować uczniów do właściwego wyboru zawodu;
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.) dotyczy zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624 ze zm.) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne zorganizowanie wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego, a także odnoszą się do zajęć związanych z wyborem zawodu;
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.) wprowadza zmiany dotyczące doradztwa zawodowego;
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675) określa treści programowe z zakresu e doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, wymienia również wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach.

2. WSDZ w Technikum nr 29:

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w technikum to działania podejmowane przez szkołę, aby przygotować uczniów do właściwego wyboru zawodu i odpowiedniego kształcenia. Zwraca uwagę na rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań.

3. Założenia i cele WSDZ:

- wybór zawodu jest procesem złożonym;
- na dokonywanie wyboru wpływa np. wiedza na temat swoich zdolności, własnych predyspozycji;
- poznawanie zawodów, ścieżek edukacyjnych, rynku pracy;
- działania prowadzone w obrębie tego systemu są systematyczne, odpowiednio zaplanowane;

- działania dotyczą indywidualnej i grupowej pracy z uczniami, rodzicami i radą pedagogiczną.

Podstawowym celem WSDZ jest przygotowanie naszych uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszego kształcenia z uwzględnieniem własnych umiejętności, nabycia nowych odpowiadających rynkowi pracy.

Dostrzegamy cele szczegółowe odnoszące się do następujących adresatów:

- a) uczniowie;
- b) nauczyciele;
- c) rodzice.

W przypadku uczniów w nowoczesnym doradztwie zawodowym mamy do czynienia z czterema płaszczyznami. Płaszczyzna pierwsza to poznanie własnych zasobów. W tym przypadku uczeń:

- a) sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- b) ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- c) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- d) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- e) analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- f) określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

Płaszczyzna druga dotyczy świata zawodów i rynku pracy. W tym przypadku uczeń:

- a) analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
 - b) określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
 - c) porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
 - d) konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
-

- e) określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- f) sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- g) przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- h) charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- i) charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

Płaszczyzna trzecia dotyczy rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie. W tym przypadku uczeń:

- a) korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- b) analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- c) określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- d) analizuje możliwości kontynuowania nauki.

Płaszczyzna czwarta dotyczy planowania własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. W tym przypadku uczeń:

- a) ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- b) sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- c) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

W przypadku nauczycieli:

- a) wykorzystują wiedzę o uczniu żeby udzielić mu wsparcia i pomocy;
- b) diagnozują potrzeby i zasoby uczniów;

- c) rozwijają ich zdolności i predyspozycje;
- d) realizują w sposób aktywny tematy zawodoznawcze, zgodnie z podstawą programową;
- e) dają wsparcie rodzicom w procesie doradczym, służą informacją, kierują do specjalistów;
- f) korzystają z pomocy instytucji i zakładów pracy w odniesieniu do doradztwa zawodowego.

W przypadku rodziców:

- a) znają rozwój własnego dziecka;
- b) znają ofertę szkół ,zasady i terminarz rekrutacji;
- c) wiedzą ,u kogo należy szukać pomocy, gdy sytuacja jest trudna;
- d) służą wsparciem w ten sposób, że prezentują swoje zawody, firmy.

4. Podstawowe zadania doradcy zawodowego.

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami, psychologami lub pedagogami programu realizacji wewnątrzszkolnego doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, psychologów lub pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w tym programie;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej, realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

5. Metody pracy doradczej.

W odniesieniu do uczniów:

- badanie w formie kwestionariusza, ankiety;
 - zajęcia warsztatowe w zakresie komunikacji interpersonalnej, działania w grupie, radzenie sobie
 - ze stresem;
 - redagowanie CV, listu motywacyjnego w języku polskim i obcym;
 - udostępnianie informacji o zawodach, innych ścieżkach kształcenia, szkołach wyższych;
 - zapoznawanie z lokalnym, krajowym i unijnym rynkiem pracy;
 - poznanie najważniejszych regulacji z zakresu prawa pracy;
-

- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- organizowanie dni otwartych szkoły;
- udział w Targach Edukacyjnych Perspektyw;
- udział w Wolskim Miasteczku Zawodów;
- działanie uczniowskiego wolontariatu;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie wycieczek na targi edukacyjne, wymiany zagranicznej ze szkołami.

W odniesieniu do rodziców:

- indywidualna rozmowa z doradcą w szkole;
- organizowanie dni otwartych;
- wspomaganie rodziców przy dokonywaniu wyborów dzieci;
- rodzice jako przedstawiciele różnych zawodów pomagają w działaniu doradczym placówki;
- udostępnianie informacji edukacyjnych ,o szkołach, terminarzu i zasadach rekrutacji, o zawodach
- przyszłości, o rynku pracy.

W odniesieniu do Rady Pedagogicznej:

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wymiana doświadczeń;
- monitorowanie ścieżek kariery absolwentów;
- dni otwarte szkoły, targi edukacyjne.

W odniesieniu do środowiska lokalnego:

- spotkania z przedstawicielami firm, pracodawców;
- praktyki szkolne;
- współpraca z Urzędami Pracy;
- kontakty z OHP, uczelniami wyższymi.

W doradzaniu grupowym spotykane i pożądane są takie metody jak:

- aktywizujące (dyskusja, burza mózgów);
- dokonywanie zapisów (mapy myślowe, drzewko decyzyjne);
- odgrywanie ról;

- testy (ankiety, kwestionariusze);
- filmy edukacyjne, wszelkie prezentacje multimedialne;
- mini wykłady, prelekcje;
- warsztaty tematyczne.

Zmodyfikowanie WSDZ w naszej placówce niesie dla wszystkich odbiorców daleko idące korzyści. Uczniowie podejmują bardziej przemyślane wybory i decyzje edukacyjne przy pełnym wsparciu doradców, nauczycieli i rodziców. Jest mniej niepowodzeń szkolnych, rezygnowania ze szkoły. Obserwujemy zmniejszenie drugoroczności. Na skutek kompetentnego doradztwa zawodowego nowi, młodzi pracownicy umieją pracować w grupie, doskonale radzą sobie w sytuacjach stresowych. Istotne jest także nawiązywanie kontaktu pomiędzy szkołami, pracodawcami i samorządem, żeby zwiększyć miejsca pracy dla absolwentów i tym samym wyrównywać szanse na rynku pracy.